

KÖZBESZERZÉSEK TANÁCSA KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG

1024. Budapest, Margit krt. 85.
1525 Postafiók 166.
Tel: 336-7776 Fax: 336-7778

Ik. sz.: D.699/19/2009.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzések Tanácsa nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - o t .

A Döntőbizottság a *Magyar Aszfalt Kft.* (1135 Budapest, Szegedi út 35-37., a továbbiakban: kérelmező) kérelmének, amelyet *Mórahalom Város Önkormányzata* (6782 Mórahalom, Milleniumi sétány 2., a továbbiakban: ajánlatkérő) „*Nagy Imre u., Mátyás király krt. egy szakaszának, a Füstölő sor, az 55. számú főút és a 0243. hrsz.-ú út közötti 0405/38. hrsz.-ú út, az 55. számú főút melletti szervíz út és az 1652, 1853 hrsz.-ú utcák szilárd burkolattal való ellátása Mórahalmon*” tárgyú közbeszerzési eljárása ellen terjesztett elő, *helyt ad* és megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 250. § (3) bekezdés g) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 87. § (1) bekezdését. A Döntőbizottság az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését *megsemmisíti*. A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárást folytatását ahhoz a feltételhez köti, hogy megfelelően alkalmazza a Kbt. 87. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérés intézményét.

A Döntőbizottság az ajánlatkérőt **1.000.000,-Ft, azaz egymillió forint** pénzbírság megfizetésére kötelezi.

Ajánlatkérő a bírságot a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Közbeszerzések Tanácsa Magyar Államkincstár (MAK) 10032000-01720361-00000000 számú számlájára köteles befizetni.

A Döntőbizottság kötelezi az ajánlatkérőt, hogy a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül fizessen meg a kérelmező részére 150.000,-Ft *(azaz százötvenezer forint)* igazgatási szolgáltatási díjat. Ezt meghaladóan az eljárásban felmerült egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek és újrafelvételi eljárásnak helye nincs. A határozat bírósági felülvizsgálata annak kézbesítésétől számított 15 napon belül keresettel kérhető. A keresetlevelet a Fővárosi Bírósághoz címezve, de a Döntőbizottsághoz kell benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs.

I N D O K O L Á S

A Döntőbizottság a közbeszerzési eljárás iratai, valamint a felek írásbeli és a kérelmező tárgyalási nyilatkozatai alapján az alábbi tényállást állapította meg.

Ajánlatkérő a rendelkező részben meghatározott tárgyban a Kbt. VI. fejezete szerinti egyszerű tárgyalás nélküli eljárást indított, amelyre vonatkozó ajánlattételi felhívását 2009. október 5-én tette közzé a Közbeszerzési Értesítő 2009. évi 116. számában 20351/2009. szám alatt, amelyet a Közbeszerzési Értesítő 2009. 118. számában közzétett 21891/2009. sz. hirdetményrel helyesbített.

Az ajánlattételi felhívás szerint a közbeszerzés tárgya építési beruházás, kivitelezés.

Ajánlatkérő a részekre történő, valamint a többváltozatú ajánlattétel lehetőségét kizárta. Ajánlatkérő a felhívásában szerződést biztosító mellékkötelezettséget állapított meg, az alábbiak szerint:

- **Késedelmi kötbér:** amennyiben a vállalkozó elmulasztja a szerződésben foglalt kötelezettségeinek határidőre történő teljesítését, úgy a megrendelő a szerződésszegésből fakadó egyéb kárrendezésekre vonatkozó igényein túl késedelmi kötbérre jogosult. Mértéke minimum: napi 10.000,- Ft. Az ajánlatban a késedelmi kötbér mértékét Ft/nap mértékegységgel kérjük feltüntetni.
- **Meghírusulási kötbér:** mértéke minimum 1.000.000.- Ft.
- **Garanciaiális biztosíték:** összege 2.000.000.- Ft

Ajánlatkérő az ajánlati felhívásában meghatározta továbbá a kizáró okokat, a pénzügyi és gazdasági, valamint a műszaki, illetve szakmai alkalmasság igazolási módjait és minimumkövetelményeit.

Ajánlatkérő az ajánlatokat az összességében legelőnyösebb ajánlat bírálati szempontja alapján kívánta értékelni, a következő bírálati részszerempontok és súlyszámok szerint:

Részszerempont	Súlyszám
1. Vállalási ár	60
2. Késedelmi kötbér (min. 10.000,-Ft/nap)	30
3. Meghírusulási kötbér (min. 1.000.000,-Ft)	5

Ajánlatkérő az ajánlattételi felhívásában meghatározta a közbeszerzési eljárása szempontjából releváns időpontokat (ajánlattételi határidő 2009.10.26., eredményhirdetés tervezett időpontja 2009.11.04., szerződéskötés tervezett időpontja 2009.11.19.)

Ajánlatkérő dokumentációt is készített. A dokumentáció egyebek mellett tartalmazta a Vállalkozási szerződés tervezetét. A XI. fejezet tartalmazta a késedelmes teljesítés, meghírusulás szabályait. Ennek kötében a szerződéstervezet 65. pontja rögzíti, hogy, ha a Vállalkozó elmulasztja a szerződésben foglalt kötelezettségeinek határidőre történő teljesítését, úgy a megrendelő a szerződésszegésből fakadó egyéb kárrendezésekre vonatkozó igényein túl késedelmi kötbérre jogosult.

A 67. pont értelmében a késedelmi és meghírusulási kötbért a Vállalkozó a Kbt. 53. § (6) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint köteles a Megrendelő rendelkezésére bocsátani.

Ajánlatkérő 2009.10.20-án kiegészítő tájékoztatást nyújtott ajánlattevők részére, a kérelem körében kérdés nem merült fel.

Ajánlatkérő közbeszerzési eljárásában a *Délút Építő és Bányászati Kft.*, a valamint a *kérelmező* nyújtotta be ajánlatát, az alábbiak szerint:

Délút Építő és Bányászati Kft.	
1. Vállalási ár	142.937,850,-Ft
2. Késedelmi kötbér (min. 10.000,-Ft/nap)	42.881.355,-Ft/nap
3. Meghíúsulási kötbér (min. 1.000.000,-Ft)	90.000.000,-Ft

Kérelmező	
1. Vállalási ár	127.390.369,-Ft
2. Késedelmi kötbér (min. 10.000,-Ft/nap)	5.000.000,-Ft/nap
3. Meghíúsulási kötbér (min. 1.000.000,-Ft)	63.000.000,-Ft

A *DÉLÚT Építő és Bányászati Kft.* ajánlata 5. oldalán található a minta szerinti Felolvasólap, amely egyebek mellett a már ismertetett bírálati részszempontok szerinti ajánlati elemeket tartalmazta. Az ajánlat 13. oldalán csatolt nyilatkozat szerint ajánlattevő 10 % feletti alvállalkozót nem vesz igénybe, alvállalkozó bevonására a mintavétel és minősítés során kerül sor. Az ajánlat 147-245. oldalán csatolta ajánlattevő a műszaki felszereltségre vonatkozó nyilatkozatot és dokumentumokat.

Ajánlatkérő 2009.10.29-án hiánypótlási felhívást intézett ajánlattevőkhöz. A hiánypótlást követően elvégezte az ajánlatok értékelését. Ajánlatkérő az eljárás eredményét 2009. november 4-én hirdette ki. Az ajánlatok elbírálásáról készült összegezés szerint az eljárás eredményes volt, mindkét ajánlattevő érvényes ajánlatot nyújtott be, az eljárás nyertese a *Délút Építő és Bányászati Kft.* lett, a nyertes ajánlatot követő legkedvezőbb ajánlatot tevő pedig a kérelmező.

Kérelmező az ajánlatkérő eljárást lezáró döntése ellen 2009. november 10-én terjesztett elő jogorvoslati kérelmet, amelyben kérte a jogsértés megállapítását, ajánlatkérő eljárást lezáró döntésének megsemmisítését, ideiglenes intézkedés keretében a szerződéskötés megállítását, ajánlatkérő kötelezését az igazgatási szolgáltatási díj és a jogorvoslati eljárás költségeinek viselésére.

Kérelmező a jogorvoslati kérelmét a jogorvoslati tárgyaláson pontosította. Kérelmező álláspontja szerint a nyertes ajánlattevő késedelmi kötbér vállalása olyan mértékű, amely a Kbt. 87. § (1) bekezdése szerinti aránytalan kötelezettségvállalásnak minősül. Hivatkozott a Kbt. 87. § (1)-(2) bekezdéseinek rendelkezéseire. Álláspontja szerint ajánlatkérő olyan bírálati részszempont szerinti tartalmi elemet fogadott el, és értékelte a legjobbnak, amely az ajánlatkérő által előírt minimumelvárást messzemenően meghaladja, túlzottan magas mértékű, irreális kötelezettségvállalás. A napi 30%-os késedelmi kötbérvállalás nem egyeztethető össze a gazdasági ésszerűséggel, az a teljes vállalási ár összegehez képest eltúlzott. Ajánlatkérő azon döntése, amellyel az aránytalan kötelezettségvállalást elfogadta, a Kbt. 88. § (1) bekezdés h) pontjába

ütközik, ajánlatkérőnek a nyertes ajánlattevő ajánlatát érvénytelennek kellett volna nyilvánítania.

A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást 2009. november 11-én megindította, 2009.11.12-i ideiglenes intézkedésével pedig a szerződés megkötését megtiltotta.

Ajánlatkérő észrevételében kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását, és a kérelmező kötelezését az igazgatási szolgáltatási díj és a jogorvoslati eljárás költségeinek viselésére. Álláspontja szerint a nyertes ajánlattevő által vállalt késedelmi kötbér mértéke nem eltűzlött, az nem minősül a gazdasági ésszerűséggel össze nem egyeztethető kötelezettségvállalásnak.

Hivatkozott arra, hogy a beszerzése európai uniós pályázati támogatásból valósul meg, s amennyiben a vállalkozó érdekkörében felmerült okból kifolyólag a kivitelezés nem fejeződne be a magadott határidőre, akkor a nyertes vállalása alapján fizetendő késedelmi, vagy meghiusulási kötbér mértéke kompenzálná a megvalósulás elmaradása miatti az ajánlatkérő pályázati támogatástól való elesés következtében érő hátrányát. Másrészt a nyertes ajánlattevő által csatolt nyilatkozatból megállapítható, hogy a követelményeket meghaladó, jelentős mértékű gépparkkal rendelkezik a megvalósításhoz, és csak szűk körben, 10 % alatti mértékű alvállalkozót kíván igénybe venni, ami szintén a határidőre történő teljesítést, a kötbérek előfordulásának minimális kockázatát támasztja alá, a nyertes ajánlattevő a kivitelezést határidőre teljesíteni tudja, a késedelmi illetve a meghiusulási kötbér fizetésének kockázatával kevéssé kell számolni.

Egyéb érdekelt **Delit Építő és Bányászati Kft.** a jogorvoslati eljárásban nem tett nyilatkozatot.

A Döntőbizottság az alábbi indokra tekintettel megállapította, hogy a jogorvoslati kérelem **alapos**.

Ajánlatkérő a Kbt. VI. fejezete szerinti egyszerű közbeszerzési eljárást indított. A Kbt. 250. § (3) bekezdés g) pontja értelmében az egyszerű közbeszerzési eljárásban az ajánlatok elbírálására a 81-89/A. § és a 90. § (5) bekezdése, továbbá a 91. és a 92. § megfelelően alkalmazandó azzal, hogy az ajánlati felhívás helyett ajánlattételi felhívást kell érteni.

A Kbt. 87. § (1) bekezdése értelmében, ha az ajánlatnak a bírálati részszempontok szerinti valamelyik tartalmi eleme lehetetlennek vagy tilzottan magas vagy alacsony mértékűnek, illetőleg kirívóan aránytalannak értékelt kötelezettségvállalást tartalmaz, az ajánlatkérő az érintett ajánlati elemekre vonatkozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni. Az ajánlatkérőnek erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesítenie kell. A (2) bekezdése szerint az ajánlatkérő az indokolás és a rendelkezésére álló iratok alapján köteles meggyőződni az ajánlati elemek megalapozottságáról, teljesíthetőségéről, ennek során az ajánlattevőtől írásban tájékoztatást kérhet a vitatott ajánlati elemekre vonatkozóan.

A Kbt. 87. (3) bekezdése értelmében az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha nem tartja elfogadhatónak és a gazdasági ésszerűséggel

összegezhetőnek az indokolást.

A Kbt. 88. § (1) bekezdés h) pontja szerint az ajánlat érvénytelen, ha lehetetlen vagy túlzottan magas vagy alacsony mértékű, illetőleg kirívóan aránytalan kötelezettségvállalást tartalmaz [87. § (3) bekezdéssel].

A nyertes ajánlattevő **142.937,850,-Ft-os** vállalás mellett napi **42.881,355,-Ft** késedelmi kötbérvállalást tett. Kérelmező kötbérvállalása **127.390.369,-Ft** ajánlati ár mellett napi **5.000.000,-Ft** volt.

A Kbt. 87. § (1) bekezdésében a jogalkotó az ajánlatkérő számára kötelezettségként írja elő, hogy amennyiben az ajánlatnak a bírálati részszempontok szerinti valamely tartalmi eleme lehetetlennek, vagy túlzottan magas, vagy alacsony mértékűnek, illetve kirívóan aránytalannak értékelte kötelezettségvállalást tartalmaz, illetve minősül, akkor az ajánlatkérő ezekre az ajánlati elemekre vonatkozóan adatokat, illetve indokolást köteles írásban kérni.

A Döntőbizottság álláspontja szerint a nyertes ajánlattevő késedelmi kötbér vállalása mind a kérelmező vállalásához, mind az ajánlatkérő által minimumként megkövetelt 10.000,-Ft/nap mértékhez képest olyan mértékű volt, amely mindenképpen szükségessé tette volna az ajánlattevőtől való indokoláskérést a Kbt. 87. § (1) bekezdése alapján. A Döntőbizottság a nyertes ajánlattevő ajánlati ára és a késedelmi kötbér mértéke alapján megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő esetleges már egy napos késedelme is az ajánlattevő teljes bevétele jelentős részének – akár a teljes haszonnak – az elvesztésével járna, míg mindössze négy napos késedelem már a teljes bevétel is meghaladó mértékű fizetési kötelezettséggel járna a nyertes ajánlattevő számára.

Ajánlatkérő a fentiek ellenére a Kbt. 87. § (1) bekezdése alapján a nyertes ajánlattevőtől nem kért indokolást. A Döntőbizottság álláspontja szerint ajánlatkérő e vonatkozásban adott magyarázata nem elfogadható. Egyfelől ajánlatkérő magyarázata nélkülözi a tényleges indokoláskérést, így az saját feltételezésén alapul, nem pedig a nyertes ajánlattevő gazdasági ésszerűséggel összegeveztethető indokolásán. Másfelől azzal, hogy ajánlatkérő a késedelmi kötbérvállalást bírálati részszemponttá tette, deklaráta, hogy számára az ajánlattevő vállalása kiemelt jelentőséggel bír, ajánlatkérő biztosítékot vár a teljesítés során bármely okból előforduló késedelem esetére. A Döntőbizottság álláspontja szerint – a beszerzés tárgyára is tekintettel – nem lehet abból a feltetelezésből kiindulni, hogy a szerződést biztosító mellékkötelezettség lehívásának esélye minimális. A Döntőbizottság utal arra is, hogy ajánlatkérő számára kifejezetten fontos a szerződés 2010. május 31-i határidőre történő teljesítése.

A kötbér, mint a szerződés teljesítését biztosító mellékkötelezettség a szerződés nem teljesítése, késedelmes teljesítése és hibás teljesítése esetére köthető ki. Ajánlatkérő a dokumentációban a késedelmi kötbér tekintetében kifejezetten rögzítette, hogy arra a szerződésszegésből fakadó egyéb kárendezésekre vonatkozó igényein túl jogosult. A késedelem esetére kikötött kötbér mellett a szerződésszerű teljesítést a megrendelő továbbra is követelheti. A Döntőbizottság álláspontja szerint a kötbér biztosítéki

funkciójára, a szerződés teljesítését elősegítő szerződési mellékkötelezettségre tekintettel a beszerzés értékéhez, azaz a vállalási árhoz kellett viszonyítani annak mértékét. Amennyiben a kötbér mértéke olyan kirívóan magas, hogy annak mértéke, összege kisebb késedelem esetén is a teljes vállalkozói díjat elérő mértékű, akkor ez mindenképpen indokolja a Kbt. 87.§ (1) bekezdése szerinti indokolás kérését kötelezettséget.

A kötbér mértékének vizsgálatánál elsődleges mérték a szolgáltatás értékének és a kötbér nagyságának összemérése mellett a szerződésszegő magatartás vonatkozásában a felróhatóság foka is. Jelen esetben a nyertes ajánlattevő kötbérvállalása olyan nagyságrendű, mely a szolgáltatás értékének jelentős részét képezi és ebből következően bármely súlyú szerződésszegés esetén a felróhatóság foka, mint vizsgálandó tény a kirívóan magas kötbér vonatkozásában nem játszhat szerepet. A bírósági gyakorlat a fentiekén túl a kötbér mérséklése vonatkozásában figyelembe veendő tényezőnek tartja a szerződésszegéssel okozott kár nagyságát, a szerződéskötés körülményeit, így azt is, hogy a szerződéskötéskor meg volt-e a teljesítés reális alapja.

A Döntőbizottság a fenti indokok alapján a Kbt. 318. § (1) bekezdésében biztosított hatáskörében a Kbt. 340.§ (2) bekezdés c) pontja alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 250. § (3) bekezdés g) pontja alapján alkalmazandó 87. § (1) bekezdését, valamint a Kbt. 340.§ (2) bekezdés e) pontja alapján megsemmisítette az ajánlatkérő eljárást lezáró döntését. A Döntőbizottság a Kbt. 340. § (3) bekezdés a) pontja alapján a közbeszerzési eljárást folytatását ahhoz a feltételhez köti, hogy megfelelően alkalmazza a Kbt. 87. § (1) bekezdése szerinti indokoláskérés intézményét.

A Kbt. 340. § (3) bekezdés e) pontja szerint amennyiben a Döntőbizottság jogsértést állapít meg, bírságot szabhat ki – kivéve a 306/A. § (2) bekezdés szerinti körülmények fennállása esetén – az e törvény szabályait megszegő szervezettel (személlyel), valamint a jogsértésért felelős személlyel, illetőleg szervezettel jogviszonyban álló, a jogsértésért felelős személlyel és szervezettel szemben.

A Kbt. 341. § (2) bekezdése szerint a Közbeszerzési Döntőbizottság annak eldöntésében, hogy indokolt-e a bírság kiszabása, illetőleg a bírság összegének megállapításában az eset összes körülményét – így különösen a jogszélem súlyját, a közbeszerzés tárgyát és értékét, a jogsértésnek a közbeszerzési eljárást lezáró döntésre gyakorolt befolyását, az e törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítását, a jogsértőnek az eljárást segítő együttműködő magatartását – veszi figyelembe. A bírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni azt is, ha a jogsértés nyilvánvalóan szándékos volt.

A Döntőbizottság jelen esetben a bírság kiszabását indokoltnak ítélte. Az ajánlatkérő jogsértése a bírság kiszabásának lehetőségét jogszerűen teremti meg. Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást a nemzeti értekháron belül magasabb értékre kívánta megkötni. A Döntőbizottság álláspontja szerint az ajánlatkérő súlyos jogsértést követett el azzal, hogy a nyertes ajánlattevő ajánlatát anélkül fogadta el, hogy eleget tett volna a Kbt.-ben rögzített indokoláskérési kötelezettségének. Ajánlatkérő ezen

jogsértése egyúttal az eljárást lezáró döntés jogszerűségére is kihatott.

A Döntőbizottság mérlegelesi jogkörében a bírság összegének megállapítása során a Kbt. 341. § (2) bekezdése alapján figyelembe vette az eset összes körülményét.

A Döntőbizottság álláspontja szerint nem állapítható meg az ajánlatkérő javára, hogy eljárást segítő, együttműködő magatartást tanúsított volna. Önmagában a jogorvoslati eljárás során a beszerzővel szemben támasztott eljárási kötelezettségek teljesítése (pl. iratok megküldése), vagy jogosultság gyakorlása (pl. észrevétel benyújtása) nem alapozza meg a segítő, együttműködő magatartás megállapíthatóságát. A Döntőbizottság az ajánlatkérő részéről szándékos jogsértést nem állapított meg.

A Döntőbizottság figyelembe vette a beszerzés tárgyát és a nemzeti értékhatárt számottevően meghaladó értékét, valamint azt, hogy az ajánlatkérő jogsértése súlyos, a döntés az egész közbeszerzési eljárás eredményére is kihatott. Figyelembe vette a Döntőbizottság azt is, hogy a jogsértés reparációja a Döntőbizottság ideiglenes intézkedése folytán, de lehetséges volt.

A Döntőbizottság a fenti tényezők együttes mérlegelese alapján a jogsértés súlya, a közbeszerzés magasabb értéke szempontok mellett, a reparáció lehetőségére tekintettel összességében magasabb összegű bírság kiszabását ítélte indokoltnak, amelyre figyelemmel a bírság összegét – mérlegelesi jogkörében 1 millió Ft-ban állapította meg.

A Döntőbizottság a rendelkezésre álló iratok alapján úgy ítélte meg, hogy nem vonható le megalapozott következtetés a megállapított jogsértésért felelős személyre, ezért személlyel szemben bírságot nem szabott ki.

A Döntőbizottság a Kbt. 340. § (2) bekezdés g) pontja és a 341. § (4) bekezdése alapján rendelkezett az eljárási költtségek viseléséről.

A jogorvoslatról való tájékoztatás a Kbt. 346. §-án alapul.

B u d a p e s t, 2009. december 16.

Dr. Cseh Tamás *Antilla sk.*
közbeszerzési biztos

Veliczky Szaborné sk.
közbeszerzési biztos

Hubáné Dr. Szabó Ágnes sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hiteléről:

Píszai Barbara

Kapilák:

1. Magyar Aszfalt Kft. (1135 Budapest, Szegeedi út 35-37.)
2. Mórhalom Város Önkormányzata (6782 Mórhalom, Milleniumi sétány 2.)
3. Délút Építő és Bányászati Kft. (6750 Algyő, Kastélykert u. 171.)
4. Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.)
5. Közbeszerzések Tanácsa Elnöke (1024 Budapest, Margit Krt. 85.)
6. Irattár